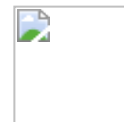

Seriøsitetsbestemmelser bygge- og anleggskontrakter

Stavanger kommune

Table of contents

- 1 HMS kort
- 2 Pliktig medlemskap i leverandørregister
- 3 Faglærte håndverkere
- 4 Læringer
- 5 Bruk av fast ansatte
- 6 Bruk av underleverandører
- 7 Begrensning i adgang til å bruke innleid arbeidskraft
- 8 Krav til lønns- og arbeidsvilkår
- 9 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)
- 10 Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring
- 11 Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling
- 12 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker
- 13 Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)
- 14 Mislighold av kontraktsforpliktelse – konsekvenser for senere konkurranser
- 15 Revisjon
- 16 Elektronisk verktøy for mannskapsregistrering (HMSREG)

1 HMS kort

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol. aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra oppdragsstedet. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

2 Pliktig medlemskap i leverandørregister

Leverandøren og alle underleverandører skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgiftsinformasjon) i hele kontraktsperioden.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

3 Faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 50 % av arbeidede timer innenfor elektrofag og bygg- og anleggsgartnerfagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

Leverandøren skal før kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 0,5% av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil oppdragsgiver stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

4 Lærlinger

Det er krav at leverandører er tilknyttet en lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten innenfor bygg- og anleggsgartnerfagene, jf. forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 15 % av arbeidede timer innenfor elektrofag og bygg- og anleggsgartnerfagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1.

Kravet om at prosentsatsen skal være minimum 15% gjelder kun for kontrakter med en verdi på minst 2,05 million kroner ekskl. mva. og med varighet over tre måneder. For kontrakter under disse tersklene er det ingen krav til minimum prosentsats, kun krav om at det skal benyttes lærlinger i arbeidet med å oppfylle kontrakten.

Utenlandske leverandører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av hans underleverandører. Oppfyllelsen av lærlingkravet forutsetter at vedkommende leverandør er en godkjent lærebedrift i henhold til opplæringsloven med forskrifter. Leverandør skal på forespørsel kunne legge frem all relevant dokumentasjon knyttet til godkjenningen, inkludert læreplan og inngåtte lærekontrakter.

En leverandør som er tilknyttet en lærlingordning og som kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes, skal av oppdragsgiver anses for å ha oppfylt kravet om bruk av lærling. En leverandør som er tilknyttet en lærlingordning og har inngått lærekontrakt, men som på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under leveransen, skal av oppdragsgiver anses for å ha oppfylt vilkåret om bruk av lærling dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt uten å lykkes. Der gjenstående kontraktsperiode er mer enn tre måneder, anses kravet kun oppfylt dersom leverandøren med jevne mellomrom gjør reelle forsøk på å inngå ny lærekontrakt.

Leverandøren skal ved kontraktsinngåelse, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 0,5% av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil oppdragsgiver stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

5 Bruk av fast ansatte

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal arbeidet utføres av fast ansatte i all hovedsak minst 80 % stilling, uavhengig av om arbeidere er ansatt hos leverandøren eller eventuelle underleverandører. For innleid arbeidskraft må innleier stille krav om at bemanningsbyråer praktiserer og kan dokumentere minimum 80% stillingsandel og forutsigbare arbeidsperioder.

Bruk av vikarer eller midlertidige ansatte kan tillates i den utstrekning dette er nødvendig for eksempel for å erstatte en fast ansatt som er syk, i svangerskapspermisjon etc. Det gjøres oppmerksom på at arbeidsmiljøloven § 14-9 (2) bokstav f) ikke kan påberopes som grunnlag for å fravike krav om fast ansettelse. Den generelle adgangen til midlertidig ansettelse i opptil 12 måneder som følger av arbeidsmiljøloven § 14-9 (2) bokstav f) legger ikke opp til en vurdering av hvorvidt det foreligger et reelt behov for å fravike hovedregelen om fast ansettelse. Midlertidig ansettelse etter denne bestemmelsen kan derfor ikke aksepteres som begrunnelse fra leverandøren for å fravike hovedregelen om fast ansettelse.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over bemanningen og oppfylleelsesgrad. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 0,5% av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, vil oppdragsgiver stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6 Bruk av underleverandører

Leverandøren kan ikke ha flere enn ett ledd underleverandør i kjede under seg. Leverandøren må dokumentere egne ressurser for gjennomføring av oppdraget før kontraktsinngåelse. Telling av ledd starter på utførende fag, slik at det innenfor hvert fagområde er tillatt med ett ledd underleverandører. Innleie av personell regnes som ett ledd. Oppdragsgiver kan godta flere ledd dersom det på grunn av uforutsette eller spesielle omstendigheter gjør det nødvendig for å få gjennomført kontraktsarbeidene.

Leverandørens bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av oppdragsgiver. Oppdragsgiver kan bare nekte bruk der han har saklig grunn. Det samme gjelder for utskifting av underleverandører i kontraktsperioden. Oppdragsgivers godkjenning endrer ikke leverandørens forpliktelser overfor oppdragsgiver.

Ved inngåelse av kontrakter med underleverandør som overstiger en verdi på kroner 500.000 eks mva. skal leverandøren innhente skatteattest. Fra underleverandører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal fremlegge skatteattesten til oppdragsgiver.

Leverandøren skal dokumentere at underleverandører oppfylder kontraktens bestemmelser, herunder at de har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Oppdragsgiver skal til enhver tid kunne kreve slik dokumentasjon. Ovennevnte attester for skatt- og merverdiavgift skal til enhver tid finnes på byggeplassen. Attestene skal ikke være eldre enn seks måneder gamle.

Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, vil oppdragsgiver kreve at underleverandøren skiftes ut for leverandørens regning og risiko dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

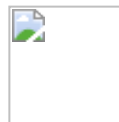
Oppdragsgiver kan holde tilbake inntil 0,5% av det samlede vederlaget for kontraktsarbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra oppdragsgiver. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen, kan vederlaget avkortes med et forholdsmessig prisavslag på inntil 0,5% av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller der det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, vil oppdragsgiver, med rimelig varsel, stanse arbeidene for leverandørens regning og risiko, eller heve kontrakten. Dersom oppdragsgiver hever kontrakten med leverandøren, kan oppdragsgiver kreve å få tiltransportert til seg leverandørens kontrakter med underleverandører.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7 Begrensning i adgang til å bruke innleid arbeidskraft

Bruk av innleid arbeidskraft fra produksjonsbedrift og bemanningsselskap skal varsles oppdragsgiver i rimelig tid før oppmøte på oppdragssted. Oppdragsgiver kan nekte bruk der han har saklig grunn. Innleide arbeidstakere som ikke er varslet oppdragsgiver, vil bli bortvist fra oppdragsstedet.

Innleie fra bemanningsbyrå skal kun skje innenfor de vilkår og intensjoner som følger av arbeidsmiljøloven og de aktuelle tariffavtaler, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. All omgåelse av regelverk skal forebygges. Leverandør skal påse at bemanningsbyrå er registrert i Arbeidstilsynets register.

Der det foreligger en lokal avtale om innleie, har innleie- og utleiebedriften en gjensidig plikt til å kunne dokumentere at innleiebedriften er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett og at avtalen om innleie er inngått med tillitsvalgt.

Øvrig innleie fra bemanningsforetak, er kun tillatt i samme utstrekning som midlertidig ansettelse og må oppfylle lovens strenge krav. Innleiebedriften må kunne begrunne og dokumentere grunnlaget.

Før innleie skjer, skal innleier stille krav om, og å få fremlagt dokumentasjon på, at innleid personell har gjennomgått grunnleggende opplæring i HMS.

Før oppstart og under prosjektgjennomføringen skal innleiebedriften foreta en risikovurdering, informere og ha dialog med utleiebedriften om generell og prosjektspesifikk risiko forbundet med det aktuelle arbeidet.

For å sikre et effektivt vern mot omgåelse av krav til dekning av utgifter til reise, kost og losji etter pkt. 7 skal innleiebedriften stille krav om at innleid arbeidskrafts bosted er definert i arbeidsavtalen.

Ved arbeid som krever overnatting utenfor definert hjemsted, skal det dokumenteres betaling for kostnader knyttet til reise, kost og losji.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

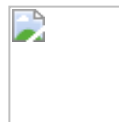
8 Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte og ansatte hos eventuelle underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten har lønns og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.
- Lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP-loven) av 21.12.2005 eller tilsvarende utenlandsk pensjonsordning.

Leverandøren plikter å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere og arbeidstakere hos eventuelle underleverandører. Oppdragsgiver og eventuell tredjepart skal, gjennom annonsert eller uannonserte stedlige kontroller, få innsyn i arbeidsavtaler, lønns slipper, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Det skal også dokumenteres oppfyllelse av krav om dekning av reise, kost og losji. Opplysningene vil behandles konfidensielt.

Oppdragsgiver og eventuell tredjepart forbeholder seg retten til å gjennomføre annonserte eller

uannonserte kontroller ved innkvartering der arbeidsgiver stiller sitt losji til disposisjon eller innkvarterer ansatte på oppdrag utenfor hjemstedet.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Oppdragsgiver har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Ethvert brudd på bestemmelsene i pkt. 8.1., 8.2, eller 8.3., anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, kan oppdragsgiver på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

9 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, oppdragsgivers SHA-plan og oppdragsgivers eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av oppdragsgivers SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på oppdragsstedet skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, så lenge arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.
-

Ved brudd på ovennevnte plikter har oppdragsgiver rett til å stanse arbeidene i den utstrekning oppdragsgiver anser det nødvendig.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan oppdragsgiver heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan oppdragsgiver heve selv om

leverandøren retter forholdene. Oppdragsgiver kan på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

10 Krav til dokumentert yrkesskadeforsikring

Leverandøren skal på forhånd kunne dokumentere at egne ansatte og ansatte hos underleverandører som utfører arbeid på kontrakten, er dekket av lovpålagt yrkesskadeforsikring.

Oppdragsgiver kan bortvise arbeidstakere/foretak som det ikke er dokumentert yrkesskadeforsikring for innen fristen.

Manglende eller mangelfull dokumentasjon, kan påberopes av oppdragsgiver som grunnlag for å heve kontrakten. Før heving gjennomføres skal leverandøren ved skriftlig varsel gis en rimelig tilleggsfrist for å dokumentere retting, med varsel om heving om så ikke skjer. Dersom bruddet gjelder manglende dokumentasjon for yrkesskadeforsikring hos underleverandør, kan oppdragsgiver på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for oppdragsgiver.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

11 Krav om betaling med elektronisk betalingsmiddel/forbud mot kontantbetaling

Lønn og annen godtgjørelse til leverandørens egne ansatte, ansatte hos underleverandører som utfører arbeider under kontrakten skal utbetales til konto i bank.

All annen betaling leverandøren foretar i forbindelse med utførelsen av kontraktsarbeid for oppdragsgiver skal også betales med elektronisk betalingsmiddel.

Ved brudd på bestemmelsen avkortes leverandørens vederlag med same beløp som kontantbetalingen.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

12 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

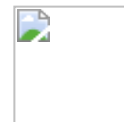
Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt ilagt oppdragsgiver som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

13 Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet.

All aktivitet knyttet til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne. Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.

Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

14 Mislighold av kontraktsforpliktelser – konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

15 Revisjon

Oppdragsgiver, og eventuell tredjepart engasjert av oppdragsgiver, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også revisjon gjennom StartBANK og evt. HMSREG, og kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Ved større byggeprosjekter kan oppdragsgiver gjennomføre kontroller i samarbeid med statlige myndigheter og tredjepart.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

16 Elektronisk verktøy for mannskapsregistrering (HMSREG)

Oppdragsgiver benytter HMSREG som system for oppfølging av seriøsitetsbestemmelsene. HMSREG er et informasjonssystem som er utviklet for å ivareta elektronisk mannskapsregistrering på byggeplass og å motvirke arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Leverandør skal før oppstart av arbeidene registrere opplysninger om eget foretak og eventuelle underleverandører i systemet. Tilsvarende skal det registreres opplysninger om underleverandører som kommer inn senere i prosjektet/oppdraget.

Leverandører og underleverandørers ansatte skal registrere inn og utpasseringer når de utfører arbeid på oppdragsgivers lokasjoner. Registrering skal skje ved å gi oppdragsgiver tilgang til data fra adgangskontrollsystemet. Egen mobilapp kan benyttes for inn- og ut-registrering på lokasjoner som ikke har annet registreringsutstyr.

Systemet registrerer personopplysninger om leverandør og underleverandørers ansatte. Dette gjelder opplysninger som er registrert i forbindelse med utstedelse av HMS-kort (bl.a. navn, fødselsdato, kjønn, arbeidsgiver, kortnummer og utløpsdato). I tillegg registrerer systemet

opplysninger om mannskapet, herunder kategori (f.eks. lærling, fagarbeider, ufaglært) faggruppe, fullførte kurs, stillingsprosent, nasjonalitet mv.

Oppdragsgiver har anledning til å kontrollere at seriøsitetsbestemmelsene er oppfylt. Dette kan gjøres ved gjennomføring av en seriøsitetskontroll i systemet, hvor oppdragsgiver kan be om dokumentasjon på den ansattes lønns og arbeidsvilkår, arbeidsavtaler, timelister osv. Kontroll kan også gjennomføres som en tilstedekontroll på byggeplass.